

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρ. Πρωτ. 5088

Χανιά, 03/11/2025

Προς:
κ. **Αλέξανδρο Μακρή,**
Διευθυντή ΕΦΕΠΑΕ

Κοιν.:
κ. **Βασίλειο Σιαδήμα,**
Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης
Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

κα. **Βασιλική Παντελοπούλου,**
Γενική Γραμματέα Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: Λειτουργικά Ζητήματα και Τεχνικές Προτάσεις Βελτίωσης των Δράσεων «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» και «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» ΕΣΠΑ 2021–2027

Αξιότιμε κύριε Διευθυντή,

Σε συνέχεια της εποικοδομητικής σύσκεψης εργασίας που πραγματοποιήσαμε στο πλαίσιο της επίσκεψής μας (08/10/2025) στα κεντρικά γραφεία του «**Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας**» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.) στην Αθήνα, αποστέλλουμε για τη διευκόλυνσή σας και σε γραπτή μορφή αναλυτικά λειτουργικά ζητήματα και τεχνικές προτάσεις βελτίωσης των Δράσεων «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» και «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» ΕΣΠΑ 2021–2027. Δυστυχώς, έχουν προκύψει σοβαρά τεχνικά και διοικητικά ζητήματα, τα οποία δυσχεραίνουν ουσιαστικά την ομαλή πρόοδο των επενδυτικών σχεδίων, προκαλώντας σημαντικές καθυστερήσεις τόσο στην αξιολόγηση όσο και στην καταβολή των ενισχύσεων. Παραθέτουμε συνοπτικά τα σημαντικότερα θέματα, συνοδευόμενα από τις αναγκαίες επεξηγήσεις και τεχνικές προτάσεις βελτίωσης:

1. Αιτήματα Τροποποιήσεων

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση (κεφάλαιο 12.1), επιτρέπονται συγκεκριμένες τροποποιήσεις, όπως αλλαγή έδρας και χρηματοδοτικού σχήματος. Ωστόσο, στην πράξη, πλήθος σχετικών αιτημάτων παραμένουν εκκρεμή για μεγάλα χρονικά διαστήματα, γεγονός που «παγώνει» την υλοποίηση των έργων και επιφέρει καθυστερήσεις στην εκκίνηση ή ολοκλήρωση των επενδύσεων. Επιπλέον, σε πολλές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η τροποποίηση που αφορά την αλλαγή μετοχικής σύνθεσης ή νομικής μορφής, ακόμη και όταν αυτές δεν αλλοιώνουν τον χαρακτήρα του επενδυτικού σχεδίου. Ιδιαίτερα στην περίπτωση αλλαγής νομικής μορφής (π.χ. από ΙΚΕ σε Ε.Ε. ή Ο.Ε.), το επενδυτικό αντικείμενο παραμένει το ίδιο και, επομένως, τέτοιες αλλαγές θα έπρεπε να επιτρέπονται υπό προϋποθέσεις, με τη διατήρηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Οι καθυστερήσεις αυτές προκαλούν, μεταξύ άλλων, κίνδυνο απώλειας επιλεξιμότητας δαπανών λόγω παρέλευσης προθεσμιών και αδυναμία υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων σε κρίσιμες περιόδους.

2. Διαδικασία Ενστάσεων και Χρονοδιάγραμμα Αξιολόγησης

Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η καθυστέρηση στην εξέταση των ενστάσεων που έχουν υποβληθεί στις δράσεις των Τουριστικών και Νέων ΜΜΕ. Εκατοντάδες επενδυτές αναμένουν επί μακρόν ενημέρωση σχετικά με την πορεία των ενστάσεών τους, χωρίς να υπάρχει επίσημη πληροφόρηση για το στάδιο στο οποίο βρίσκονται ή για το πότε θα ολοκληρωθεί η διαδικασία. Η έλλειψη αυτής της πληροφόρησης δημιουργεί αβεβαιότητα, δυσχεραίνει τον οικονομικό προγραμματισμό των επιχειρήσεων και καλλιεργεί την εντύπωση άνισης μεταχείρισης. Είναι, επομένως, αναγκαίο να δημοσιοποιηθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των ενστάσεων ανά δράση και να υπάρχει ενημέρωση των δικαιούχων μέσω του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΕ.

Περαιτέρω, πρέπει να αντιμετωπιστεί μια σημαντική στρέβλωση που αφορά την τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής. Ειδικότερα, δεν γίνεται δεκτή η χρήση επαγγελματικού λογαριασμού όψεως ατομικής επιχείρησης για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής, παρότι το φυσικό πρόσωπο και ο ατομικός επιχειρηματίας ταυτίζονται πλήρως. Στην περίπτωση αυτή, ο επαγγελματικός λογαριασμός της ατομικής επιχείρησης αποτελεί ουσιαστικά λογαριασμό του ίδιου προσώπου και επομένως θα πρέπει να θεωρείται αποδεκτό μέσο τεκμηρίωσης της ιδιωτικής συμμετοχής. Αντίθετα, για τους επαγγελματικούς λογαριασμούς επιχειρήσεων με νομική προσωπικότητα (π.χ. ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ) είναι απολύτως ορθό να μην γίνεται αποδεκτή η τεκμηρίωση κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής μέσω των λογαριασμών αυτών. Η καθιέρωση σαφούς οδηγίας που να διαχωρίζει τις δύο περιπτώσεις θα αποσαφηνίσει το πλαίσιο και θα αποτρέψει αδικαιολόγητες απορρίψεις.

3. Τεχνικά και Διαχειριστικά Ζητήματα του Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣΚΕ

Το πληροφοριακό σύστημα παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες που επιβαρύνουν τόσο τους δικαιούχους όσο και τους ελεγκτές. Πρώτον, δεν δίνεται στους ελεγκτές η δυνατότητα να διορθώσουν λάθη ή σσωνος σημασίας, όπως τυπογραφικά σφάλματα, αναγραμματισμούς ή μικρές αποκλίσεις σε τιμολόγια. Ως αποτέλεσμα, τα αιτήματα επιστρέφονται στους συμβούλους για επανυποβολή, γεγονός που οδηγεί σε απώλεια σειράς και καθυστερήσεις στην αξιολόγηση. Προτείνεται, επομένως, η ενεργοποίηση λειτουργίας στο ΟΠΣΚΕ που να επιτρέπει διορθώσεις ή σσωνος σημασίας από τους ελεγκτές χωρίς επιστροφή του αιτήματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δεύτερον, σε περιπτώσεις όπου ο φορέας έχει ορίσει διαφορετικούς οικονομικούς υπευθύνους για διαφορετικά έργα ή προγράμματα, όλοι αποκτούν αυτόματα πρόσβαση σε όλα τα παραστατικά, ανεξαρτήτως έργου. Το γεγονός αυτό παραβιάζει την αρχή της διαβάθμισης πρόσβασης και ενέχει κινδύνους διαρροής δεδομένων. Πρέπει να υπάρξει οριοθέτηση πρόσβασης, ώστε κάθε οικονομικός υπεύθυνος να βλέπει μόνο τα στοιχεία που αφορούν το δικό του έργο.

Επιπλέον, δεν υπάρχει στο σύστημα δυνατότητα εξαγωγής των αιτημάτων ελέγχου ή τροποποίησης σε μορφή αρχείου (.pdf), με αποτέλεσμα οι δικαιούχοι να αδυνατούν να ελέγξουν συγκεντρωτικά τα στοιχεία πριν την υποβολή. Η προσθήκη αυτής της λειτουργίας θα συνέβαλε ουσιαστικά στην αποφυγή λαθών. Τέλος, στο νέο ΟΠΣΚΕ δεν είναι δυνατός ο επιμερισμός μίας πληρωμής σε περισσότερα του ενός τιμολόγια, κάτι που ήταν εφικτό στο προηγούμενο σύστημα. Η κατάργηση αυτής της δυνατότητας προκαλεί πολλαπλές, χρονοβόρες καταχωρήσεις. Προτείνεται, συνεπώς, η επαναφορά του επιμερισμού πληρωμών.

4. Λειτουργία Ενδιάμεσων Φορέων και Οδηγίες Ελέγχου

Οι ενδιάμεσοι φορείς υλοποίησης δηλώνουν ότι δεν έχουν λάβει σαφείς οδηγίες για τον τρόπο ελέγχου και αξιολόγησης των αιτημάτων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις δεν έχει ενεργοποιηθεί πλήρως η πρόσβασή τους στο ΟΠΣΚΕ. Το αποτέλεσμα είναι η συσσώρευση εκκρεμοτήτων και η αδυναμία των φορέων να παρέχουν στους δικαιούχους συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ορθή υλοποίηση των έργων. Επιπλέον, παρατηρούνται φαινόμενα διαφορετικής αντιμετώπισης επενδυτικών σχεδίων μεταξύ των ενδιάμεσων φορέων, λόγω έλλειψης ενιαίων οδηγιών και ερμηνειών ως προς την εφαρμογή των κανόνων επιλεξιμότητας, τον τρόπο τεκμηρίωσης δαπανών και τις διαδικασίες ελέγχου. Για την αποφυγή αυτών των ασυνεπειών, είναι αναγκαία η έκδοση ενιαίου "Οδηγού Υλοποίησης" προς όλους τους ενδιάμεσους φορείς, ο οποίος θα εξασφαλίζει την ομοιομορφία στους ελέγχους και θα καθορίζει σαφώς τις διαδικασίες και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά στάδιο.

Προτείνεται, συνεπώς, η άμεση ενεργοποίηση πρόσβασης των αξιολογητών στο σύστημα και η έκδοση ερμηνευτικής εγκυκλίου του ΕΦΕΠΑΕ, με πλήρη οδηγό ελέγχου, κατάλογο δικαιολογητικών ανά στάδιο και σαφείς οδηγίες για τον υπολογισμό των έμμεσων δαπανών.

Αξιότιμε κε Διευθυντή,

Οι παραπάνω παρατηρήσεις και προτάσεις προκύπτουν από την άμεση εμπειρία πλήθους επιχειρήσεων και συμβούλων που συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση των δράσεων. Η επίλυσή τους δεν απαιτεί κατ' ανάγκη νέους πόρους, αλλά κυρίως βελτίωση διαδικασιών, σαφή καθοδήγηση και λειτουργική αναβάθμιση των εργαλείων διαχείρισης. Η άμεση παρέμβασή σας είναι κρίσιμη για την ομαλή υλοποίηση των

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ενταγμένων επενδυτικών σχεδίων, τη διασφάλιση της απορρόφησης των κονδυλίων και, τελικά, για την ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας και της Απασχόλησης.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Χανίων
& Αντιπρόεδρος της Κ.Ε.Ε.Ε.

Ο Γενικός Γραμματέας
του Επιμελητηρίου Χανίων

Αντώνης Ροκάκης

Γιώργος Μανουσέλης